

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/5130. számú

törvényjavaslat

Magyarország pénzügyi stabilitásáról

Előadó: Dr. Matolcsy György
nemzetgazdasági miniszter

Budapest, 2011. december

2011. évi ... törvény

Magyarország pénzügyi stabilitásáról

Az Országgyűlés az ország pénzügyi stabilitása és a költségvetési fenntarthatóságának biztosítása érdekében, a központi költségvetésről szóló törvény megalapozottságának független vizsgálata, valamint az államadósság csökkentésének elősegítése céljából az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény XXX. cikke, 34. cikk (5) bekezdése, 37. cikk (5) bekezdése, 40. cikke és 44. cikk (5) bekezdése alapján a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

Értelmező rendelkezések

1. §

E törvény alkalmazásában

a) fejlesztés: olyan – alapvetően felhalmozási kiadásokban megtestesülő – tevékenység, amely új, vagy a korábbinál műszaki, technikai szempontból korszerűbb tárgyi eszközök létrehozására, vagy meglévő tárgyi eszközök műszaki, technikai paramétereinek javítására irányul,

b) kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet: az államháztartásról szóló 2011. évi .... törvény (a továbbiakban: Áht.) 2. § (1) bekezdés *l)* pontja szerinti szervezet,

c) likvid hitel: a naptári éven belül visszafizetendő hitel, ideértve a pénzforgalmi számlához kapcsolódóan nyújtott hitelt is.

II. Fejezet

Az államadósság csökkentése

1. Az államadósság fogalma, számítása

2. §

(1) Az Alaptörvény 36. cikk (4) és (5) bekezdésében, valamint 37. cikk (2) és (3) bekezdésében foglaltak végrehajtása során figyelembe veendő mindenkorin államadósság mutatója (a továbbiakban: államadósság-mutató) olyan százalékban kifejezett, egy tizedesig kerekített hányados, amely

a) számlálójában az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének, és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított (konszolidált) adósságának (a továbbiakban együtt: államadósság),

b) nevezőjében a Közösségben a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló tanácsi rendeletben meghatározottak szerint számított bruttó hazai terméknek

e törvény szerinti értéke szerepel.

(2) Az államháztartás központi alrendszerének adóssága az államháztartás központi alrendszerébe tartozó jogi személyek által vállalt adósságot keletkeztető ügyletek konszolidált értéke a számbavétel fordulónapján.

(3) Az államháztartás önkormányzati alrendszerének adóssága a helyi önkormányzatok, a nemzetiségi önkormányzatok, a többcélú kistérségi társulások és az egyéb, jogi személyiséggel rendelkező társulások (a továbbiakban együtt: önkormányzat) által vállalt adósságot keletkeztető ügyletek konszolidált értéke a számbavétel fordulónapján.

(4) A kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek adóssága az általuk, saját nevükben vállalt adósságot keletkeztető ügyletek konszolidált értéke a számbavétel fordulónapján.

3. §

(1) Adósságot keletkeztető ügylet és annak értéke:

a) hitel, kölcsön felvétele, átvállalása a folyósítás napjától a végtörlesztés napjáig, és annak aktuális tőketartozása,

b) a számvitelről szóló törvény (a továbbiakban: Szt.) szerinti hitelviszonyt megtestesítő értékpapír forgalomba hozatala a forgalomba hozatal napjától a beváltás napjáig, kamatozó értékpapír esetén annak névértéke, egyéb értékpapír esetén annak vételára,

c) váltó kibocsátása a kibocsátás napjától a beváltás napjáig, és annak a váltóval kiváltott kötelezettséggel megegyező, kamatot nem tartalmazó értéke,

d) az Szt. szerint pénzügyi lízing lízingbevevői félként történő megkötése a lízing futamideje alatt, és a lízingszerződésben kikötött tőkerész hátralévő összege,

e) a visszavásárlási kötelezettség kikötésével megkötött adásvételi szerződés eladói félként történő megkötése – ideértve az Szt. szerinti valódi penziós és óvadéki repóügyleteket is – a visszavásárlásig, és a kikötött visszavásárlási ár,

f) a szerződésben kapott, legalább háromszázhatvanöt nap időtartamú halasztott fizetés, részletfizetés, és a még ki nem fizetett ellenérték,

g) külföldi hitelintézetek által, származékos műveletek különbözeteként az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-nél (a továbbiakban: ÁKK Zrt.) elhelyezett fedezeti betétek, és azok összege.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adósságot keletkeztető ügyletként nem kell figyelembe venni a költségvetési év első hat hónapjában lejáró adósság előző költségvetési évben történő előfinanszírozását, amelynek összege nem haladja meg a költségvetési év első hat hónapja során várható törlesztések összegét. Az előfinanszírozás céljából adósságot keletkeztető ügyletből származó összeget egy elkülönített letéti számlán kell tárolni, és a keletkezés évében azt nem lehet elkölteni.

2. Az adósságcsökkentés

4. §

(1) A központi költségvetésről szóló törvényben összegszerűen meg kell határozni az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek adósságának a költségvetési év utolsó napjára – az Alaptörvény 36. cikk (5) és (6) bekezdésének megfelelően – tervezett értékét.

(2) A központi költségvetésről szóló törvényben az (1) bekezdésben foglalt értéket oly módon kell meghatározni, hogy annak alapján az államadósság megelőző évhez (a továbbiakban: viszonyítási év) viszonyított növekedési üteme ne haladja meg a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott, a költségvetési évre várható infláció és bruttó hazai termék reál növekedési üteme felének a különbségét.

(3) A központi költségvetésről szóló törvény előkészítése során a viszonyítási év államadósság-mutatóját a viszonyítási év utolsó napján várható államadósság és a viszonyítási év várható bruttó hazai terméke, a költségvetési év államadósság-mutatóját a költségvetési év utolsó napján várható államadósság és a költségvetési év várható bruttó hazai terméke alapján kell számításba venni.

5. §

(1) A Kormány a központi költségvetésről szóló törvény módosítására törvényjavaslatot nyújt be az Országgyűlésnek, ha

a) a viszonyítási év utolsó napján fennálló államadósság, illetve a viszonyítási év bruttó hazai termék előzetes tényadatai, vagy

b) az államháztartási, makrogazdasági folyamatok alapján a költségvetési év utolsó napján várható államadósság, illetve a költségvetési év bruttó hazai termék várható adata

olyan irányban tér el a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott adatoktól, hogy az eltérés a költségvetési év utolsó napján számított államadósság-mutató a viszonyítási év utolsó napján fennálló államadósság-mutatóhoz képest a 4. § (1) bekezdése szerinti csökkenést veszélyeztetné.

(2) Ha a nemzetgazdaság az Alaptörvény 36. cikk (6) bekezdése szerinti tartós és jelentős visszaesése a költségvetési év során következik be, a központi költségvetésről szóló törvény módosítása a 4. § (1) bekezdése alapján a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott értékek teljesítési kötelezettségének felfüggesztésére irányul.

(3) A Kormány az (1) bekezdés szerinti feltétel teljesülését negyedévente vizsgálja.

6. §

Az államadósság-mutató számításakor a külföldi pénznemben fennálló adósságot keletkeztető ügyleteket azonos árfolyamon kell figyelembe venni.

7. §

Az Alaptörvény 36. cikk (6) bekezdésében foglalt nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaeséseként kell értelmezni minden olyan esetet, amikor az éves bruttó hazai termék reál értéke csökken.

3. Az államadósság keletkezését és növekedését korlátozó szabályok

8. §

Az állam nevében adósságot keletkeztető ügylet érvényesen csak törvény felhatalmazása alapján köthető.

9. §

(1) A kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet adósságot keletkeztető ügyletet érvényesen az államháztartásért felelős miniszter előzetes hozzájárulásával köthet. E rendelkezést nem kell alkalmazni a likvid hitel igénybevételére, valamint az olyan adósságot keletkeztető ügyletre, amelyben valamennyi fél az államháztartás valamely alrendszerébe tartozó jogi személy, illetve kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet.

(2) Az államháztartásért felelős miniszter a hozzájárulást abban az esetben adja meg, ha

a) annak megadása – az engedélyt kérőtől függően – a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek adósságának a központi költségvetésről szóló törvényben előírt mértéke teljesítését nem veszélyezteti,

b) az adósságot keletkeztető ügylet a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet jogszabályban meghatározott kötelező feladata ellátásához szükséges fejlesztéshez vagy működési költséghez szükséges, és

c) a hitel felhasználásával megvalósítandó fejlesztés esetében a fejlesztés kiadásainak megtérülése valószínűsíti a hitel visszafizetését, és a hitel felhasználásának átfogó közgazdasági elemzése a hitel visszafizetése szempontjából megnyugtató eredményre vezet.

10. §

(1) Az önkormányzat adósságot keletkeztető ügyletet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – érvényesen csak a Kormány előzetes hozzájárulásával köthet.

(2) A Kormány hozzájárulása nélkül lehetséges:

a) az európai uniós fejlesztési támogatások megelőlegezésére szolgáló hitelre,

b) az adósságrendezési eljárás során a hitelezői egyezség megkötéséhez igénybe vett reorganizációs hitelre, továbbá

c) a likvid hitelre
vonatkozó ügylet megkötése.

(3) Az önkormányzat működési célra csak likvid hitelt vehet fel.

(4) A települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulása és az önkormányzatok egyéb, jogi személyiséggel rendelkező társulása adósságot keletkeztető ügylethez kapcsolódó kötelezettségeinek teljesítését a társulásban résztvevő önkormányzatok kezességvállalása biztosítja.

(5) Az önkormányzat az általa vállalt kezességekről jogszabályban foglaltak szerint adatot szolgáltat.

(6) Az önkormányzat fejlesztési célú adósságot keletkeztető ügyletéhez a Kormány a következő feltételek együttes fennállása esetén járul hozzá:

a) az önkormányzat – az államháztartásról szóló törvényben meghatározottak szerint – a tárgyévre vonatkozó költségvetési rendeletében, határozatában az adósságot keletkeztető ügylethez kapcsolódó fejlesztési célt és az adósságkeletkeztetési szándékot megállapította, és arról jogszabályban meghatározott módon előzetesen tájékoztatást adott,

b) az adósságot keletkeztető ügylet az államháztartás önkormányzati alrendszere adósságának a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott mértéke teljesítését nem veszélyezteti,

c) az adósságot keletkeztető ügylet az önkormányzat törvényben meghatározott feladatának ellátásához szükséges kapacitás létrehozását eredményezi azzal, hogy a működési kiadások folyamatos teljesítése biztosított, és

d) az önkormányzat 3. § (1) bekezdése szerinti adósságot keletkeztető ügyletből származó, korábbi évekről fennálló és tárgyévi összes fizetési kötelezettsége az adósságot keletkeztető ügylet futamidejének végéig egyik évben sem haladja meg az önkormányzat adott évi saját bevételeinek 50%-át.

(7) Az önkormányzat az (1) bekezdés szerinti hozzájárulás iránti kérelméhez

a) hitel felvételének szándéka esetén a hitelt folyósító pénzügyi szolgáltató és az önkormányzat közötti hitelszerződés tervezetét,

b) kötvény nyilvános kibocsátásának szándéka esetén a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére jóváhagyásra benyújtandó tájékoztatót, illetve a jóváhagyott engedélyt,

c) kötvény zártkörű kibocsátásának szándéka esetén a befektető és az önkormányzat közötti, a kötvény lejegyzéséről vagy megvásárlásáról szóló megállapodás tervezetét,

d) egyéb adósságot keletkeztető ügylet esetén az ügyletet alátámasztó dokumentumokat mellékelni.

(8) A Kormány az önkormányzat olyan adósságot keletkeztető ügyletéhez, amelynek célja azzal megegyező összegű meglévő adósság visszafizetése, abban az esetben járul hozzá, ha az önkormányzat 3. § (1) bekezdése szerinti adósságot keletkeztető ügyletéből származó, korábbi évekről fennálló és tárgyévi összes fizetési kötelezettsége az adósságot keletkeztető ügylet futamidejének végéig egyik évben sem haladja meg az önkormányzat adott évi saját bevételeinek 50%-át.

(9) A (6) bekezdés d) pontja, valamint a (8) bekezdés szerint megállapítandó fizetési kötelezettség mértékébe nem számítandó bele a likvid hitelből származó, de beleszámítandó a kezességvállalásból eredő fizetési kötelezettségek összege.

(10) Az önkormányzat – az Európai Unió kötelező jogi aktusából következő vagy nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettségből eredő fejlesztést kivéve – nem indíthat új fejlesztést, ha adósságot keletkeztető ügyletéhez kapcsolódó korábbi évekről fennálló és a tárgyévi összes fizetési kötelezettsége eléri vagy meghaladja a (6) bekezdés d) pontja szerinti mértéket.

III. Fejezet

Az Államadósság Kezelő Központ

4. Az Államadósság Kezelő Központ jogállása

11. §

- (1) Az államháztartás központi alrendszere finanszírozási igényének teljesítése és a 3. § *a), b), e) és g)* pontja szerinti adósságának kezelése érdekében végzett pénzügyi műveletekről az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK Zrt. útján gondoskodik.
- (2) Az ÁKK Zrt. egyszemélyes zártkörűen működő részvénytársaság, részvényei névre szólók és forgalomképtelenek.
- (3) Az ÁKK Zrt. tulajdonosa az állam, amelynek nevében az alapításhoz és a tulajdonosi jogok gyakorlásához kapcsolódó jogokat az államháztartásért felelős miniszter gyakorolja azzal, hogy az igazgatóság jogkörét nem vonhatja el.
- (4) Az ÁKK Zrt. működésére – e törvény eltérő rendelkezései kivételével – a gazdasági társaságokról törvény szabályait kell alkalmazni.
- (5) A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvényben meghatározott állami vezetők az ÁKK Zrt. igazgatóságában és felügyelő bizottságában tisztséget viselhetnek.
- (6) Az ÁKK Zrt. felügyelő bizottságának hatásköre nem terjed ki az államháztartás központi alrendszere adósságának kezelési stratégiája, az ezzel kapcsolatos teljesítménymutatók és a finanszírozási tervek véleményezésére.

12. §

- (1) Az ÁKK Zrt. vagyonával a jogszabályok, alapítói határozatok, valamint az igazgatósági határozatok keretein belül önállóan gazdálkodik.
- (2) Az ÁKK Zrt. bevételei:
  - a)* az államháztartás központi alrendszere adósságának a 3. § *a), b), e) és g)* pontja szerinti adósságot keletkeztető ügyletből származó része kezelésével összefüggésben a központi költségvetésről szóló törvényben e célra megállapított előirányzat, amelyet havi egyenlő részletekben kell az ÁKK Zrt. rendelkezésére bocsátani,
  - b)* egyéb bevételek.
- (3) A (2) bekezdés *a)* pontja szerinti bevételhez kapcsolódó kamatot, jutalékot, díjat, egyéb költséget az ÁKK Zrt. a központi költségvetésről szóló törvénynek az államháztartás központi alrendszere adóssága kezelésének költségvetési bevételeit és kiadásait tartalmazó fejezete terhére számolhat el és fizethet ki.
- (4) Az ÁKK Zrt. működése körében a Magyar Nemzeti Banknál pénzforgalmi számlát vezet.
- (5) Az ÁKK Zrt. a feladatai ellátásához a Központi Elszámolóház és Értéktár Zrt.-nél értékpapír letéti- és értékpapírszámlát, a Magyar Nemzeti Banknál vagy hitelintézetnél devizaszámlát vezethet.

13. §

(1) A központi költségvetés költségvetési hiányának finanszírozása érdekében az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK Zrt. útján

a) a központi költségvetésről szóló törvény felhatalmazása alapján szervezi az államháztartás központi alrendszere adósságának a 3. § *a)* és *b)* pontja szerinti adósságot keletkeztető ügyletből származó része terhére elszámolandó állampapír-kibocsátást, hitelfelvételt és adósság-átvállalást,

b) elkészíti a központi költségvetés éves és középtávú finanszírozási tervét, kidolgozza az *a)* pont szerinti adósság finanszírozási stratégiáját,

c) gondoskodik az államháztartás központi alrendszere adósságának a 3. § *a)* és *b)* pontja szerinti adósságot keletkeztető ügyletből származó része terheinek kifizetéséről,

d) a központi költségvetésről szóló törvény felhatalmazása alapján az Áht. 77. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti előrejelzés figyelembevételével gondoskodik a központi költségvetés fizetőképességének fenntartásáról, valamint az állam átmenetileg szabad pénzeszközeinek kezeléséről,

e) szervezi a másodlagos állampapír-piacot,

f) a másodlagos állampapír-piacon saját számlás kereskedést, értékpapír kölcsönzést, repó és fordított repó műveleteket végez, valamint azonnali, határidős, fedezeti, csere és származtatott ügyleteket köt, továbbá letétkezelési és letéti őrzési feladatokat lát el,

g) elemzi az *a)* pont szerinti adósságszolgálat és az állampapírpiac folyamatait,

h) közreműködik az államadósság számításában, tájékoztatást ad az államháztartás központi alrendszere adósságának a 3. § *a)*, *b)*, *e)* és *g)* pontja szerinti adósságot keletkeztető ügyletből származó része alakulásáról, az állampapírpiac folyamatairól,

i) véleményezi az egyedi állami kezességvállalás, garanciavállalás mellett nyújtott hitelek és kibocsátott kötvények feltételeit,

j) hitel-betét műveleteket végez,

k) közreműködik az állami kezesség, garancia melletti hitel- és kölcsönfelvétellel, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátással kapcsolatos feladatok ellátásában.

(2) Az ÁKK Zrt. az (1) bekezdés *i)* pontja szerinti közreműködésért a központi költségvetés terhére az alapügyben szereplő tőke összege legfeljebb 0,025 százalékának megfelelő díjazásban részesül. Az ÁKK Zrt. e feladatának és díjazásának részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

(3) Az ÁKK Zrt. a 12. § (5) bekezdésében meghatározott értékpapírszámla elkülönített alszámláin – forgalomba hozatal és mögöttes pénzkövetelés nélkül – olyan hitelviszonyt megtestesítő értékpapír-állományt hozhat létre, amely az (1) bekezdés *f)* pontja szerinti ügyletek tárgya lehet.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatokon túl az ÁKK Zrt.

a) jogszabály felhatalmazása alapján állami kezességgel, állami garanciával biztosított, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok forgalomba hozatalát szervezheti, ezzel kapcsolatos tanácsadási feladatokat láthat el,

b) a (2) bekezdésben meghatározott mértékű díj ellenében közreműködhet az állam, az önkormányzat, valamint ezek többségi tulajdonában álló gazdálkodó szervezete

hitelfelvételével, kölcsönfelvételével, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjának kibocsátásával kapcsolatos feladatok – ideértve az üzleti stratégiával kapcsolatos tanácsadást is – ellátásában,

c) közreműködhet az Országos Betétbiztosítási Alap szabad pénzeszközeinek kezelésében,

d) közreműködik a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap eszközeinek kezelésében és értékesítésében.

(5) Az ÁKK Zrt. (1) bekezdés szerinti tevékenysége körében az állam által kibocsátott, vagy állami kezességgel, állami garanciával biztosított, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, továbbá a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 6. § *a)-d), h), i), j)* és *k)* pontjában meghatározott pénzügyi eszközök tekintetében a Bszt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott befektetési szolgáltatási tevékenységet, valamint a Bszt. 5. § (2) bekezdés *a), b), d), g)* és *h)* pontjában meghatározott befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatást végezhet.

(6) Az ÁKK Zrt. (1) bekezdés, (4) bekezdés *d)* pontja és az állam által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok tekintetében végzett (5) bekezdés szerinti tevékenysége államadósság-kezelésnek minősül. Az ÁKK Zrt. államadósság-kezelésen kívüli befektetési szolgáltatási tevékenységére és befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatására a Bszt. rendelkezéseit kell alkalmazni.

14. §

(1) Az állam átmenetileg szabad pénzeszközeinek kezeléséről az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK Zrt. útján gondoskodik. E feladatkörében az ÁKK Zrt. jogosult a 13. § (1) bekezdése szerinti műveletek végzésére. Az e tevékenységből származó kamatokat a központi költségvetés javára kell elszámolni.

(2) Az államadósság-kezeléssel kapcsolatos polgári jogi jogviszonyban az államot az államháztartásért felelős miniszter képviseli, ezt a képviseleti jogát az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK Zrt. útján is gyakorolhatja vagy írásban az ÁKK Zrt.-re átruházhatja.

(3) Az ÁKK Zrt. által az államadósság-kezelés körében megkötött ügylet az állam javára, illetve terhére megkötött ügyletnek minősül.

IV. Fejezet

A Költségvetési Tanács

5. A Költségvetési Tanács elnöke és tagjai

15. §

(1) A Költségvetési Tanács elnökének büntetlen előéletű, magyar állampolgárságú, kiemelkedő szakmai ismeretekkel, illetve tapasztalattal rendelkező közgazdász nevezhető ki.

(2) A köztársasági elnök által a Költségvetési Tanács elnökének kinevezni kívánt személy a kinevezését megelőzően hatósági bizonyítvánnyal igazolja a köztársasági elnök részére azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, valamint nem áll a tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. Az elnök a kinevezése előtt a köztársasági elnöknek a magyar állampolgárságát igazoló irat, a felsőfokú közgazdász végzettségét igazoló oklevél és a szakmai életútját bemutató önéletrajz benyújtásával igazolja az (1) bekezdés szerinti egyéb feltételek teljesítését.

(3) A köztársasági elnök az (1) bekezdésben meghatározott feltételek igazolása esetén dönt a Költségvetési Tanács elnökének kinevezéséről.

16. §

A Költségvetési Tanács elnöke az elődje megbízatásának lejártakor, ha elődje megbízatásának lejártát követően nevezték ki, a kinevezésével lép hivatalba.

17. §

(1) A Költségvetési Tanács elnökének megbízatása megszűnik:

- a)* a megbízatása lejártakor,
- b)* a köztársasági elnökhöz írásban intézett lemondással,
- c)* ha a megbízatásra méltatlanná vált,
- d)* ha a megbízatásra alkalmatlanná vált,
- e)* halálával.

(2) A Költségvetési Tanács elnökének megbízatása lemondása esetén a lemondó nyilatkozatban megjelölt, a lemondó nyilatkozat megtételét követő időpontban, ennek hiányában a lemondó nyilatkozat köztársasági elnök általi kézhezvételével szűnik meg. A Költségvetési Tanács elnöke lemondásának érvényességéhez elfogadó nyilatkozat nem szükséges.

(3) Megbízatásra méltatlan a Költségvetési Tanács elnöke, ha a kinevezését követően bekövetkező okból a kinevezéséhez szükséges feltételeknek már nem felel meg. A köztársasági elnök a megbízatásra méltatlanná válásra utaló körülmény tudomására jutását követően, a mulasztás jogkövetkezményeinek ismertetésével haladéktalanul felhívja a Költségvetési Tanács elnökét, hogy a 15. § (2) bekezdésében meghatározott módon igazolja, hogy a kinevezési feltételeknek megfelel. Az igazolás elmulasztása vagy a kinevezési feltételeknek való megfelelés hiánya esetén a megbízatásra méltatlanná válás tényét a köztársasági elnök megállapítja.

(4) Megbízásra alkalmatlanná válik a Költségvetési Tanács elnöke, ha feladatait legalább hatvan napon keresztül folyamatosan nem képes ellátni. A megbízásra alkalmatlanná válás megállapításáról a köztársasági elnök dönt.

(5) Az (1) bekezdés *b)-e)* pontja szerinti esetben a köztársasági elnök a korábbi elnök megbízásának megszűnését követő harminc napon belül nevezi ki az elnököt.

18. §

(1) A köztársasági elnök a Költségvetési Tanács elnökére vonatkozóan a 15. § (2) bekezdése és a 17. § (3) bekezdése alapján tudomására jutott személyes adatot a kinevezési feltételek teljesülésének ellenőrzése céljából, a Költségvetési Tanács elnökének kinevezéséről szóló döntés meghozatalának időpontjáig, illetve a 17. § (3) bekezdése szerinti esetben a megbízásra méltatlanná válás megállapításáig kezelheti.

(2) A köztársasági elnök 17. § (3) és (4) bekezdése szerinti döntéséhez ellenjegyzés nem szükséges.

19. §

A Költségvetési Tanács elnöke és tagjai a Költségvetési Tanács elnökeként, illetve tagjaként ellátott tevékenységükért illetményre és más juttatásra nem jogosultak.

20. §

A Magyar Nemzeti Bank elnökének és az Állami Számvevőszék elnökének a Költségvetési Tanács munkájában végzett tevékenysége nem érinti e szervezetek törvényben meghatározott feladatait. A Költségvetési Tanács döntése és a Költségvetési Tanács ülésein képviselt álláspontja a Magyar Nemzeti Bank elnökét és az Állami Számvevőszék elnökét elnöki feladatainak ellátása során nem köti.

6. A Költségvetési Tanács hatásköre, működésének szabályai

21. §

(1) A Költségvetési Tanács

a) az Alaptörvény 44. cikk (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban előzetes véleményt mond a központi költségvetésről szóló törvény tervezetéről,

b) dönt az Alaptörvény 44. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes hozzájárulásról,

c) véleményt mondhat a költségvetés tervezésével, végrehajtásával, a közpénzek felhasználásával kapcsolatos vagy azzal összefüggő bármely kérdéssel és

d) negyedévente véleményt mond a költségvetés tervezésével, végrehajtásával, a közpénzek felhasználásával kapcsolatos, vagy azzal összefüggő bármely kérdéssel és

e) megállapítja a Költségvetési Tanács ügyrendjét.

(2) A Költségvetési Tanács ülései nem nyilvánosak.

(3) A Költségvetési Tanács üléseit a napirend közlésével a Költségvetési Tanács elnöke hívja össze és vezeti. A Költségvetési Tanács elnöke akadályoztatása esetén az ülés összehívásával

és vezetésével a Költségvetési Tanács valamely tagját bízta meg. Egyebekben a Költségvetési Tanács ülésein helyettesítésnek nincs helye.

(4) A Költségvetési Tanács – a (7) bekezdésben foglalt kivétellel – akkor határozatképes, ha tagjai közül legalább kettő jelen van. A Költségvetési Tanács döntéseinek elfogadásához – a (7) bekezdésben foglalt kivétellel – egyszerű szótöbbség szükséges.

(5) A Költségvetési Tanács döntéseinek meghozatalakor a Költségvetési Tanács elnöke vagy a Költségvetési Tanács ülés vezetésével megbízott tagja kijelöli a Költségvetési Tanács azon tagját, aki a döntés és annak indokai – az ülésen elhangzottak figyelembe vételével történő – írásba foglalásáért felelős. A Költségvetési Tanács döntését tartalmazó dokumentumot – az akadályoztatás esetét kivéve – a Költségvetési Tanács valamennyi tagja aláírja. A Költségvetési Tanács tagja különvéleményét – annak írásbeli indokolásával együtt – jogosult a döntést tartalmazó dokumentumhoz csatolni.

(6) A Költségvetési Tanács döntéseit – ideértve a Költségvetési Tanács tagjainak különvéleményét is – az Országgyűlés honlapján közzé kell tenni.

(7) A Költségvetési Tanács ülései összehívására, napirendjének megállapítására, vezetésére vonatkozó részletes szabályokat a Költségvetési Tanács ügyrendje állapítja meg. A Költségvetési Tanács ügyrendjének elfogadásához és módosításához a Költségvetési Tanács elnökének és tagjainak egyhangú szavazata szükséges. A Költségvetési Tanács ügyrendje vonatkozásában az (5) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni azzal, hogy ahhoz különvéleményt csatolni nem lehet.

7. A Költségvetési Tanács eljárása a központi költségvetésről szóló törvény elfogadása során

22. §

(1) A Kormány azt követően, hogy a központi költségvetésről szóló törvény tervezetét megtárgyalta, azt a 21. § (1) bekezdés a) pontja szerinti véleményezés céljából megküldi a Költségvetési Tanácsnak. A Költségvetési Tanács a központi költségvetésről szóló törvény tervezetét elsősorban az Alaptörvény 36. cikk (4)-(6) bekezdésében foglaltak teljesülése szempontjából vizsgálja, azonban véleményében egyéb észrevételeket is tehet. A Költségvetési Tanács véleményét a központi költségvetésről szóló törvény tervezetének kézhezvételét követő tíz napon belül küldi meg a Kormány részére.

(2) A Kormány a központi költségvetésről szóló törvény tervezetét a Költségvetési Tanács véleményének kézhezvételét követően, vagy az (1) bekezdés szerinti határidő eredménytelen elteltét követően nyújtja be az Országgyűlésnek.

(3) Ha a Költségvetési Tanács az (1) bekezdés szerinti határidőig egyet nem értését jelezte, a Kormány a központi költségvetésről szóló törvény tervezetét ismételten megtárgyalja, és azt annak újbóli megtárgyalását követően nyújtja be az Országgyűlésnek.

23. §

(1) A Költségvetési Tanács 21. § (1) bekezdés b) pontja szerinti előzetes hozzájárulásának megadásáról a költségvetési törvényjavaslathoz benyújtott, a központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak fejezetenkénti összegét és főösszegét, továbbá a költségvetési hiány vagy többlet mértékét érintő módosító javaslatokról és kapcsolódó módosító javaslatokról (a továbbiakban együtt: módosító indítvány) történő szavazást követően, az Országgyűlésnek – a központi költségvetésről szóló törvény fejezeteinek bevételi és kiadási

főösszegéről, továbbá a költségvetési hiány vagy többlet mértékéről – történő határozathozatala előtt dönt.

(2) A költségvetési törvényjavaslat, az Országgyűlés által elfogadott módosító indítványok és az Országgyűlés (1) bekezdés szerinti határozata tervezetének szövegét az előzetes hozzájárulás megadása céljából az Országgyűlés elnöke az azokról történő szavazást követően haladéktalanul megküldi a Költségvetési Tanács részére, és a költségvetési törvényjavaslat ütemezéséhez igazodóan megállapítja a Költségvetési Tanács döntésének közzétételére rendeltetettre álló határidőt. Az Országgyűlés elnöke által megállapított határidő három napnál nem lehet rövidebb.

(3) A Költségvetési Tanács az előzetes hozzájárulás megadásának megtagadásáról hozott döntését részletesen indokolja, kiemelve, hogy a költségvetési törvényjavaslat mely rendelkezései, illetve mely módosító indítványok okozzák az Alaptörvény 36. cikk (4)-(6) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel való összhang hiányát.

(4) Ha a Költségvetési Tanács az előzetes hozzájárulás megadását megtagadja, az Országgyűlés költségvetési ügyekkel foglalkozó bizottsága (a továbbiakban: bizottság) – a Költségvetési Tanács döntését megalapozó indokolásban foglaltak alapján – módosító indítványt készít. A módosító indítvány a költségvetési törvényjavaslat korábban már megszavazott módosító indítvánnyal érintett részének megváltoztatását, újbóli megállapítását is tartalmazhatja. A bizottság módosító indítványa a Költségvetési Tanács döntésének való megfelelést szolgálja, a költségvetési törvényjavaslathoz ezen eljárásban más módosító indítvány nem nyújtható be.

(5) A bizottság a (4) bekezdés szerinti módosító indítvány tervezetét megküldi a Költségvetési Tanácsnak, amely annak kézhezvételét követő egy munkanapon belül dönt a költségvetési törvényjavaslat elfogadásához szükséges, a módosító indítvány elfogadásától függő előzetes hozzájárulás megadásáról. A Költségvetési Tanács az előzetes hozzájárulás megadását kizárólag abban az esetben tagadhatja meg, ha a módosító indítvány elfogadásával sem lenne biztosított az Alaptörvény 36. cikk (4)-(6) bekezdésében foglaltak megtartása.

(6) A bizottság a módosító indítvány benyújtásáról a Költségvetési Tanács egyetértő döntésének ismeretében szavaz.

(7) A bizottság új módosító indítványt készít, ha

a) a Költségvetési Tanács a költségvetési törvényjavaslat elfogadásához szükséges előzetes hozzájárulását a módosító indítvány tervezetének ismeretében sem adja meg, vagy

b) a Költségvetési Tanács a módosító indítvány elfogadásától függően adta meg a költségvetési törvényjavaslat elfogadásához szükséges előzetes hozzájárulását, de a módosító indítvány benyújtását a bizottság nem szavazta meg, vagy azt az Országgyűlés nem fogadta el.

(8) A (7) bekezdés szerinti módosító indítvány elkészítésére, megküldésére, a Költségvetési Tanács döntésének kialakítására és közzétételére a (4)-(6) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

(9) Az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény költségvetési fejezeteinek bevételi és kiadási főösszegéről, valamint a költségvetési hiány vagy többlet mértékéről azt követően hoz határozatot, hogy a Költségvetési Tanács a költségvetési törvényjavaslat elfogadásához szükséges előzetes hozzájárulását a módosító indítványokról történő szavazást követően megadta, vagy a (4)-(7) bekezdés szerint a bizottság által elkészített módosító indítvány elfogadásától függő előzetes hozzájárulás megadását követően a módosító indítványt az Országgyűlés elfogadta.

8. A Költségvetési Tanács eljárása
a központi költségvetésről szóló törvény módosítása során

24. §

(1) A központi költségvetéséről szóló törvény módosítását tartalmazó olyan törvényjavaslat, amely – a megszavazott módosító indítványokra, zárószavazás előtti módosító javaslatokra is tekintettel – megváltoztatná a központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak összességét, növelné a költségvetési hiány mértékét, a Költségvetési Tanács előzetes hozzájárulása alapján bocsátható zárószavazásra.

(2) Az Országgyűlés elnöke az (1) bekezdés szerinti törvényjavaslatot és az ahhoz kapcsolódóan elfogadott módosító indítványok, zárószavazás előtti módosító javaslatok szövegét az előzetes hozzájárulás megadása céljából haladéktalanul megküldi a Költségvetési Tanács részére.

(3) A Költségvetési Tanács döntését a záróvita lezárását – ha az (1) bekezdés szerinti törvényjavaslathoz az általános vita lezárásáig módosító javaslatot nem terjesztettek elő, az általános vita lezárását, ha az (1) bekezdés szerinti törvényjavaslathoz benyújtott módosító indítványok közül az Országgyűlés egyet sem fogadott el, a módosító indítványokról való szavazást – követően, az (1) bekezdés szerinti törvényjavaslat zárószavazása előtt közli az Országgyűlés elnöke által megállapított határidőig. Az Országgyűlés elnöke által megállapított határidő három munkanapnál nem lehet rövidebb. A Költségvetési Tanács az előzetes hozzájárulás megtagadásáról hozott döntését a 23. § (3) bekezdése szerint indokolja.

(4) Ha a Költségvetési Tanács az előzetes hozzájárulás megadását megtagadja, a bizottság a Költségvetési Tanács döntését megalapozó indokolásban foglaltak alapján zárószavazás előtti módosító javaslatot készít, amely – a Költségvetési Tanács döntésében meghatározott követelményeknek történő megfelelés céljából – az (1) bekezdés szerinti törvényjavaslat bármely rendelkezését módosíthatja. Ezen eljárásban más módosító indítvány nem nyújtható be. A zárószavazás előtti módosító javaslat Költségvetési Tanács részére történő megküldésére, benyújtására, az arról történő szavazásra, valamint a Költségvetési Tanács egyetértésének megadására a 23. § (5)-(7) bekezdését kell alkalmazni.

(5) Az (1) bekezdés szerinti törvényjavaslat zárószavazása azt követően tartható meg, hogy a Költségvetési Tanács az annak elfogadásához szükséges előzetes hozzájárulását a (2) bekezdés szerinti eljárásban megadta, vagy a (4) bekezdés szerint a bizottság által elkészített zárószavazás előtti módosító javaslat elfogadásától függő előzetes hozzájárulás megadását követően a zárószavazás előtti módosító javaslatot – a záróvita ismételt megnyitásával – az Országgyűlés elfogadta. Ezen eljárásban csak a bizottság nyújthat be módosító indítványt.

V. Fejezet

A közteherviselés alapvető szabályai

25. §

(1) Magyarországon minden természetes személy, jogi személy és más jogalany

a) adó, járulék, hozzájárulás, vagyonszerzési illeték, bírság, pótlék vagy más hasonló – az állam közvetlen ellenszolgáltatása nélküli – rendszeres vagy rendkívüli fizetési kötelezettség, továbbá

b) az állami közhatalom birtokában nyújtható szolgáltatásért, eljárásért fizetendő eljárási és felügyeleti illeték, igazgatási szolgáltatási díj, pótdíj

(az *a)* és *b)* pont a továbbiakban együtt: fizetési kötelezettség) teljesítésével járul hozzá a közös szükségletek fedezetéhez.

(2) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az állam részére forintban kell teljesíteni az (1) bekezdés szerinti fizetési kötelezettséget.

26. §

(1) Fizetési kötelezettséget előírni, a fizetésre kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmények, mentességek körét és mértékét megállapítani kizárólag törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben lehet, kivéve ha az Európai Unió kötelező jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés eltérően rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően – törvény felhatalmazása alapján – a Kormány rendeletben állapíthatja meg a bírság, pótlék mértékét. Igazgatási szolgáltatási díjat, pótdíjat – törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet felhatalmazása alapján – a miniszter az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendeletben állapíthat meg.

(3) Törvény felhatalmazása alapján a Magyar Nemzeti Bank elnöke, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnöke és a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke rendeletben igazgatási szolgáltatási díjat, pótdíjat állapíthat meg.

(4) Az (1) bekezdéstől eltérően az adópolitikáért felelős miniszter a jogalanyok szélesebb körét érintő rendkívüli esemény, elemi csapás esetén indokolt esetben rendeletet alkothat az illeték megállapításának mellőzéséről és az ehhez kapcsolódó eljárási szabályokról.

27. §

(1) Az új fizetési kötelezettséget megállapító törvényben meg kell határozni, hogy a bevétel az államháztartás mely alrendszerének bevételét képezi.

(2) Fizetési kötelezettségből származó bevétel államháztartáson kívüli szervezetet közvetlenül kizárólag törvény – igazgatási szolgáltatási díj, pótdíj esetében törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet – kifejezett rendelkezése alapján illetheti meg.

28. §

(1) Jogszabály a hatálybalépését megelőző időszakra vonatkozóan nem növelheti a fizetési kötelezettséget, nem bővítheti a fizetésre kötelezettek körét, illetve nem szüntethet meg vagy korlátozhat kedvezményt, mentességet.

(2) A fizetési kötelezettség keletkezésekor hatályban lévő jogszabályok által előírt fizetési kötelezettséghez képest jogalanyok utólagosan meghatározott csoportjának nem adható jogszabályban visszamenőlegesen olyan fizetési kedvezmény, mentesség, amely a fizetési kötelezettség összegét csökkenti, kivéve ha ez az Európai Unió kötelező jogi aktusának vagy nemzetközi szerződésnek való megfelelés miatt szükséges, vagy ha a kedvezmény vagy mentesség a fizetési kötelezettség teljesítésére köteles természetes személyek vagy más jogalanyok teljes körét megkülönböztetés nélkül érinti.

29. §

(1) A fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó törvényt csak a naptári év első napján lehet hatályba léptetni, az ilyen törvény kihirdetése és hatálybalépése között legalább 60 napnak el kell telnie.

(2) Új fizetési kötelezettséget megállapító törvényt csak a naptári év első napján lehet hatályba léptetni, az ilyen törvény kihirdetése és a törvény vagy annak a fizetési kötelezettséget megállapító rendelkezésének hatálybalépése között legalább 180 napnak el kell telnie. Nem minősül új fizetési kötelezettségnek a törvény kihirdetésekor már hatályos fizetési kötelezettség mértékének, személyi és tárgyi hatályának, kedvezményeinek változása.

(3) Bírságot, igazgatási szolgáltatási díjat, pótdíjat megállapító jogszabály a naptári év során is hatályba léptethető azzal, hogy annak kihirdetése és hatálybalépése között legalább 30 napnak el kell telnie.

30. §

(1) Új fizetési kötelezettség megállapítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy annak kivetésével, beszedésével, nyilvántartásával, ellenőrzésével összefüggő adminisztrációs költségek ne legyenek aránytalanul magasak a fizetési kötelezettségből származó bevétel összegéhez képest.

(2) Igazgatási szolgáltatási díj, pótdíj és az önkormányzati rendelettel megállapított fizetési kötelezettség kivételével nem lehet megállapítani olyan új fizetési kötelezettséget, amelyből az államháztartás – előzetes hatásvizsgálat során számított – várható bevétele nem éri el az új fizetési kötelezettséget megállapító jogszabály hatálybalépését megelőző évre vonatkozó központi költségvetésről szóló törvény bevételi főösszegének 0,3 ezrelékét.

31. §

(1) Nem kell alkalmazni a 29. §-t és a 30. §-t, ha a fizetési kötelezettség az Európai Unió kötelező jogi aktusának való megfelelés miatt kerül megállapításra.

(2) A (3) bekezdésben meghatározott kivétellel nem kell alkalmazni a 29. § (1) és (2) bekezdését, ha

a) a jogszabály hatálybalépéséhez az Európai Unió valamely szervének jóváhagyása szükséges, vagy

b) a fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó, valamint az új fizetési kötelezettséget megállapító törvény megalkotására

ba) az országgyűlési képviselők általános választásának évében, vagy

bb) a Magyarország Alaptörvényének átmeneti rendelkezései 28. cikkében meghatározott okból

kerül sor.

(3) A törvény kihirdetése és hatálybalépése között a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben legalább 60 napnak, a (2) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti esetben legalább 45 napnak el kell telnie.

(4) A 29. § (1) és (2) bekezdésétől, a 30. § (2) bekezdésétől és a 32. §-tól a központi költségvetésről szóló törvény módosításáról szóló törvényt megalapozó törvénymódosításokra vonatkozó törvényben el lehet térni, ha a Kormány a központi költségvetésről szóló törvény módosítását az 5. § (1) bekezdése alapján terjeszti az Országgyűlés elé. A fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó törvény, valamint az új fizetési kötelezettséget megállapító törvény kihirdetése és hatálybalépése között ebben az esetben legalább 30 napnak el kell telnie.

32. §

A fizetésre kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmény, mentesség körét és mértékét, valamint az új fizetési kötelezettséget megállapító törvényt kizárólag ezzel azonos vagy hasonló életviszonyokat szabályozó törvényben lehet módosítani vagy hatályon kívül helyezni.

33. §

(1) A természetes személy munkaviszonyból, munkaviszonnyal egy tekintet alá eső jogviszonyból, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból származó jövedelme (a továbbiakban együtt: munkával megszerzett jövedelem) után, annak alapul vételével teljesítendő olyan fizetési kötelezettséget, amely a központi költségvetés – ide nem értve a társadalombiztosítás pénzügyi alapjait és az elkülönített állami pénzalapokat – bevételét képezi, a jövedelem összegétől függetlenül, a jövedelem azonos arányában egységesen kell megállapítani.

(2) A munkával megszerzett jövedelem alapján a magánszemély, illetve a munkáltató, kifizető által teljesítendő fizetési kötelezettség terhének növelését, vagy a munkával megszerzett jövedelem alapján új fizetési kötelezettséget csak akkor lehet megállapítani, ha a munkával megszerzett jövedelem után a magánszemély, illetve ez alapján a munkáltató, kifizető által teljesítendő fizetési kötelezettség együttesen nem haladja meg a magánszemély munkával megszerzett jövedelmének az ez után a természetes személy által teljesítendő fizetési kötelezettségekkel csökkentett összegét.

34. §

(1) A 33. § (1) bekezdése szerinti fizetési kötelezettség megállapításakor a gyermekvállalás és -nevelés költségeit családi kedvezmény formájában kell figyelembe venni.

(2) A családi kedvezmény gyermekenkénti mértékét a gyermekszámtól függően eltérően kell megállapítani, azzal, hogy magasabb mértékű családi kedvezményt három- vagy több gyermek nevelése, gondozása esetén kell nyújtani.

(3) A családi kedvezmény gyermekenkénti mértéke nem lehet alacsonyabb a megelőző költségvetési évre megállapított mértéknél.

35. §

A gazdálkodó szervezetet az elért eredménye alapján terhelő fizetési kötelezettség mértékét az adóalap összegétől függetlenül, az adóalap azonos arányában, egységesen kell megállapítani.

36. §

A 29-35. § rendelkezéseitől csak különleges jogrend idején, az azt kiváltó körülmények okozta következmények enyhítéséhez szükséges mértékben, vagy a nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesése esetén, a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításához szükséges mértékben lehet eltérni.

VI. Fejezet

A nyugdíjrendszer alapvető szabályai

9. A nyugdíjrendszer alapelvei

37. §

(1) Az állami nyugdíjrendszer célja, hogy az időskor, illetve közeli hozzátartozó halála esetén a jövedelembiztonságot megalapozza.

(2) Az állami nyugdíjrendszerben az ellátási jogosultság nyugdíjjárulék fizetésén alapul.

(3) Az állam garantálja az állami nyugdíjak kifizetését.

10. Az állami nyugdíjak és fedezetük

38. §

(1) Az állami nyugdíjrendszerben ellátásként törvényben meghatározottak szerint

a) öregségi nyugdíj és

b) hozzátartozói nyugellátás

állapítható meg.

(2) Öregségi nyugdíj annak állapítható meg, aki a nyugdíjkorhatárt betöltötte, és megfelel a törvényben meghatározott egyéb feltételeknek. Törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén a nők a nyugdíjkorhatár betöltése előtt is jogosulttá válnak öregségi nyugdíjra.

(3) A nyugdíjak reálértékét biztosítani kell.

39. §

(1) Az állami nyugdíjak kifizetésének fedezetét a Nyugdíjbiztosítási Alap biztosítja.

(2) A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeit a befizetett nyugdíjjárulékok, a foglalkoztatók által e célra fizetett közterhek, a központi költségvetésből biztosított források és a törvényben meghatározott egyéb bevételek képezik.

11. Kiegészítő nyugdíjintézmények

40. §

Az időskori jövedelembiztonság megteremtésében viselt egyéni felelősség és az öngondoskodás érvényre juttatása érdekében a tagok önkéntes részvételével – törvényben meghatározott feltételek szerint – kiegészítő nyugdíjintézmények működhetnek.

VII. Fejezet

Záró rendelkezések

12. Felhatalmazó rendelkezések

41. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg

a) az önkormányzat adósságot keletkeztető ügyletéhez történő kormányzati hozzájárulás részletszabályait, valamint a 10. § (3) bekezdés d) pontjában és (4) bekezdésében meghatározott saját bevételek körét,

b) a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet által vállalható adósság legmagasabb mértékét és az adósságot keletkeztető ügyletkez történő miniszteri hozzájárulás részletes szabályait,

c) az egyedi állami kezességvállalás, garanciavállalás mellett nyújtott hitelek és kibocsátott kötvények feltételei ÁKK Zrt. általi véleményezésének szempontjait, valamint az ÁKK Zrt. e feladatáért járó díj megállapításának feltételeit.

(2) Felhatalmazást kap az adópolitikáért felelős miniszter, hogy – a jogalanyok szélesebb körét érintő rendkívüli esemény, elemi csapás esetén indokolt esetben – rendeletben a fizetési kötelezettség megállapítására és teljesítésére vonatkozó kötelezettség mellőzését és az ehhez kapcsolódó eljárási szabályokat meghatározhassa.

13. Hatályba léptető rendelkezések

42. §

(1) E törvény – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2012. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 33. § 2013. január 1-jén lép hatályba.

(3) A 4. § (2) bekezdése és a 35. § 2015. január 1-jén lép hatályba.

14. Átmeneti rendelkezések

43. §

(1) A Költségvetési Tanács – a takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről szóló 2008. évi LXXV. törvény 9. § (1) bekezdése alapján a köztársasági elnök által kinevezett – tagjának megbízatását e törvény hatálybalépése nem érinti.

(2) A 4. § (1) és (3) bekezdését első alkalommal a 2013. évi központi költségvetésről szóló törvény előkészítése során kell alkalmazni.

(3) A 2012. évben az 5. § rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a központi költségvetésről szóló törvény módosítására irányuló törvényjavaslatot a Kormány abban az esetben köteles az Országgyűlés elé terjeszteni, ha a 2011. év utolsó napján fennálló államadósság-mutatóhoz képest a 2012. év utolsó napján várható államadósság-mutató az 5. § (3) bekezdése alapján végzett felülvizsgálat alapján nem csökkenne.

(4) A 2012. évben a 9. § (2) bekezdés *a*) pontját, a 10. § (6) bekezdés *b*) pontját azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a hozzájárulás feltétele, hogy az adósságot keletkeztető ügylet a (3) bekezdésben foglalt feltétel teljesítését ne veszélyeztesse.

(5) A 4. § (2) bekezdésének hatálybalépéséig a központi költségvetésről szóló törvényjavaslatban a költségvetési egyenleget a bruttó hazai termék arányában csak úgy lehet meghatározni, hogy az 2013-2015 években nem lehet kisebb, mint a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendelet 7. cikke alapján a Kormány által 2011 áprilisában közzétett konvergencia programban meghatározott költségvetési egyenleg.

(6) E törvény rendelkezéseit a hatálybalépését követően kihirdetett jogszabályok esetében kell alkalmazni.

15. Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés

44. §

E törvény 6. alcíme, 7. alcíme és 8. alcíme az Alaptörvény 44. cikk (5) bekezdése, V. és VI. Fejezete az Alaptörvény 40. cikke alapján sarkalatosnak minősül.

16. Hatályon kívül helyező rendelkezések

45. §

Hatályát veszti

a) a takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről szóló 2008. évi LXXV. törvény,

b) az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 134. § (5) bekezdése,

c) a devizakorlátozások megszüntetéséről, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2001. évi XCIII. törvény 1. § (1) és (2) bekezdése, és

d) az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. § (2) bekezdése.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Magyarország pénzügyi stabilitásáról szóló törvényjavaslat (továbbiakban: törvényjavaslat) több, az Alaptörvény által előírt sarkalatos törvényre vonatkozó igényt foglal egy törvényjavaslatba.

A törvényjavaslat részletesen szabályozza az Alaptörvényben szereplő államadóságra vonatkozó korlátozásokat és költségvetési szabályokat, és olyan garanciális szabályokat rögzít, amelyek megakadályozzák az önkormányzatok eladósodottságát, megállapítja az Államadósság Kezelő Központ jogállását és feladatait, meghatározza a Költségvetési Tanács működésére vonatkozó garanciális szabályokat, illetve a közteherviselés és nyugdíjrendszer alapelveit. A fenti területeket egységesen szabályozó sarkalatos törvény nagymértékben javítja a pénzügyi és makrogazdasági stabilitást, így hiánypótló szerepet tölt be. Továbbá a fenti pénzügyi kérdések sarkalatos törvényben történő rendezését indokolja, hogy a területek szorosan összekapcsolódnak, és egymásra hatással vannak. Ezen túlmenően egyes résztörvények megalkotását az Alaptörvény is előírja.

Magyarország pénzügyi sérülékenységének legfőbb forrása a magas államadósság. Az Alaptörvény előírja, hogy az államadósságot a GDP 50 százaléka alá kell csökkenteni. E törvényjavaslat definiálja az államadósság fogalmát, és szigorúan szabályozza az ennek részét képező önkormányzati adósság képződésének feltételeit. Az 50 százalékos adósságszint eléréséig olyan adósságcsökkentési szabályt definiál, ami egyszerű, kizárja a prociklikusságot, automatikusan kezeli az Alaptörvény azon kitételét, miszerint tartós és jelentős gazdasági visszaesés esetén el lehet tekinteni az adósságcsökkentéstől, és biztosítja az 50 százalékos adósságmutató elérését belátható időn belül.

A Költségvetési Tanács részletszabályai biztosítják a magas színvonalú gazdasági kormányzást. A Költségvetési Tanács negyedévente vizsgálja az adósságszabály teljesülését és minden a költségvetési törvényt érintő törvényjavaslattal kapcsolatban vétójoggal rendelkezik.

A törvényjavaslat részletezi az adórendszer alapvető szabályait: előírja, hogy a személyi jövedelemadó egykulcsos, és a gyermekvállalás költségeit ebben az adónemben érvényesíteni kell. A törvényjavaslat az adóterhet növelő jogszabályok hatályba léptetésére vonatkozó szigorú szabályaival garantálja az adórendszer stabilitását, kiszámíthatóságát.

A törvényjavaslat lefekteti a nyugdíjrendszer főbb alapelveit, amelyek biztosítják a megfelelő nyugellátást és a Nyugdíjbiztosítási Alap hosszú távú finanszírozhatóságát.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1- 3. §-hoz

A törvényjavaslat első három §-a értelmező rendelkezéseket tartalmaz. Meghatározza a fejlesztés, a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet, a likvid hitel fogalmát, valamint részletes definíciót ad az államadósság fogalmára és a GDP arányos adósságráta számításának módjára. A 3. § meghatározza az adósság keletkeztető ügyleteket és azok értékeit. A taxatív felsorolást követően kivételként rendeli kezelni a költségvetési év első hat hónapjában lejáró adósság előző költségvetési évben történő előfinanszírozását. Ez alapján az adósságmutató vizsgálatokor figyelmen kívül kell hagyni a 3. § (2) bekezdésében definiált előfinanszírozást. Mindezen definíciók az adósságcsökkentési szabály megfelelő alkalmazását szolgálják.

A 4. §-hoz

A szakasz megteremti az összhangot az Alaptörvényben rögzített államadósság-csökkenés irányelveivel, miközben meghatározza azokat a kivételeket is, amikor az államadósság-mutató csökkentésétől átmenetileg el lehet térni. Ezáltal a rendelkezés biztosítja az anticiklikus költségvetési politika vitelét, miközben az államadósság trendjét csökkenő pályára állítja. Jelen javaslat szerint az államadósság forintban számított tervezett értékét oly módon kell meghatározni, hogy annak az előző évhez viszonyított növekedési üteme nem haladhatja meg költségvetési törvényjavaslatban meghatározott várható inflációs és a bruttó hazai termék várható reál növekedési üteme felének a különbségét. Tehát egy éves szinten vett gazdasági visszaesés esetén átmenetileg magasabb államadósságot, és ezáltal átmenetileg növekvő államadósság-mutatót eredményezhet, míg „jó időkben” szigorúbb feltételeket szab. Ez teremti meg a gazdaságpolitika számára a mozgásteret ahhoz, hogy megfelelő gazdaságösztönző intézkedésekkel egy visszaesést tompítani tudjon, míg kedvező növekedés esetén erőteljesebb adósságcsökkentést tesz lehetővé.

Az 5. §-hoz

A rendelkezés előírja, hogy az adósság csökkentési szabály teljesülését rendszeresen vizsgálni kell. A szabály teljesülését a Kormány legalább negyedévente megvizsgálja. Ha eltérést talál, akkor kezdeményezi a költségvetés módosítását, annak érdekében, hogy a megváltozott államháztartási és makrogazdasági adatok alapján is teljesüljön az adósságcsökkentési szabály.

A 6. §-hoz

A szabály alkalmazásakor és teljesülésének vizsgálatokor figyelmen kívül kell hagyni az olyan adósságra ható tényezőket, mint a devizaárfolyam hatását, amelyek a költségvetést közvetlenül nem érintik, csak az államadósságot.

A 7. §-hoz

A szakasz meghatározza, hogy mit kell tekinteni a nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesésének.

A 8. §-hoz

A szakasz kimondja, hogy az állam nevében adósságot keletkeztető ügyletet érvényesen csak törvény felhatalmazása alapján köthető.

A 9. §-hoz

A szakasz általános elvként rögzíti, hogy a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet az államháztartásért felelős miniszter előzetes hozzájárulásával köthet érvényesen adósságot keletkeztető ügyletet.

A 10. §-hoz

Az államadósságnak az önkormányzatok adóssága is a része, így az Alaptörvény 34. cikke mellett a 37. cikk is (államadósság-korlát) releváns az önkormányzatok szempontjából. Ezért az Alaptörvényben szabályozott adósságplafon teljesítése, illetve annak elérése is indokoltá teszi, hogy a kormányzatnak legyen ráhatása az önkormányzati adósság alakulására. Az önkormányzatok működési célra a jövőben csak likvid hitelt vehetnek fel. A fejlesztési célú eladósodás pedig akképpen kerül korlátozásra, hogy – bizonyos kivételektől eltekintve – előzetes kormányzati engedéllyel csak akkor keletkeztethet az önkormányzat fejlesztési célú adósságot, ha az adósságot keletkeztető ügyletéhez kapcsolódó korábbi évekről fennálló és a tárgyévi összes fizetési kötelezettsége az ügylet futamidejének végéig egyik évben sem haladja meg az önkormányzat saját bevételeinek 50%-át és az adósságot keletkeztető ügylet törvényben meghatározott feladat ellátásához szükséges kapacitás létrehozását eredményezi a későbbi fenntartási kötelezettségek biztosíthatósága mellett.

A 11-14. §-hoz

Az ÁKK-ról szóló rendelkezések meghatározzák az ÁKK feladatait és jogállását. Az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK útján gondoskodik az államháztartás központi alrendszerének finanszírozásáról. Ez alapján az ÁKK legfontosabb feladata, hogy biztosítsa az államháztartás központi alrendszerének finanszírozási igényének kielégítését, és kezelje az így keletkező adósságot. Mindezek érdekében elvégzi a szükséges pénzügyi műveleteket. A rendelkezés megállapítja, hogy az ÁKK Zrt., és tulajdonosa az állam. A 12. szakasz kimondja, hogy a vagyonával önállóan gazdálkodik, és meghatározza az ÁKK bevételeit. A 13. szakasz részletesen fejt ki az ÁKK feladatait. Ez alapján többek között közreműködhet az önkormányzatok hitelfelvétele során, kezelheti az eszközeit az Országos Betétbiztosítási Alapnak és a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentési Alapnak. A 14-es szakasz szerint az állam átmenetileg szabad pénzeszközeinek kezeléséről az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK Zrt. útján gondoskodik, valamint arról is rendelkezik, hogy az ÁKK Zrt. által az államadósság-kezelés körében megkötött ügylet az állam javára, illetve terhére megkötött ügyletnek minősülnek.

A 15-20. §-hoz

A 15-20. szakaszok a Költségvetési Tanács elnöke és tagjai tekintetében tartalmazzak rendelkezéseket. Az Alaptörvény kimondja, hogy a Költségvetési Tanács elnöke a köztársasági elnök által kinevezett tag. A rendelkezés rögzíti, hogy a köztársasági elnök a Költségvetési Tanács elnökét a büntetlen előéletű, magyar állampolgárságú, kiemelkedő szakmai ismeretekkel, illetve tapasztalattal rendelkező közgazdászok közül nevezi ki. A feltételek fennállását a leendő elnök kinevezése előtt a köztársasági elnöknek igazolja.

A Költségvetési Tanács elnöke az elődje megbízatásának megszűnésekor, illetve ha elődje megbízatásának megszűnését követően nevezték ki, a kinevezésével lép hivatalba.

A 17. szakasz nevesíti a Költségvetési Tanács elnökének feladatait ellátó személy megbízatása megszűnésének eseteit. (A másik két tag a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) és az Állami Számvevőszék (a továbbiakban: ÁSZ) mindenkori elnöke, így esetükben ennek szabályozása szükségtelen.) A megszűnés esetei között külön definiálásra kerül a méltatlanság és az alkalmatlanság esete. A megbízási idő lejártja esetén kívüli megbízás-megszűnés esetén a köztársasági elnök harminc napon belül nevezi meg az elnököt.

A 19. szakasz a 2011. január 1-jétől hatályos előírásoknak megfelelően rögzíti, hogy a Költségvetési Tanács tagjai feladataik ellátásáért illetményre és egyéb juttatásokra nem jogosultak.

A 20. szakasz a Költségvetési Tanács elnöki funkciót be nem töltő két tagjának jogállásával kapcsolatban rögzíti, hogy az MNB elnökének és az ÁSZ elnökének a Tanács munkájában végzett tevékenysége független az e szerv vezetőjeként végzett elnöki feladatai ellátásától. Az MNB és az ÁSZ feladatait, valamint elnöküket az elnöki feladataik ellátása során nem köti sem a Költségvetési Tanács döntése, sem az a vélemény, amit a Tanács tagjaként annak ülésein képviseltek.

A 21. §-hoz

A 21. szakasz meghatározza, hogy a Költségvetési Tanács elsődleges feladata az Alaptörvény 44. cikk (2) és (3) bekezdésében foglaltakkal összhangban a költségvetési törvény előzetes véleményezése, illetve az annak elfogadásához szükséges jóváhagyás megadása. A költségvetési törvényjavaslat előzetes véleményezési jogának gyakorlásához elengedhetetlen, hogy évközben is figyelemmel kíséresse a költségvetési folyamatokat. Ezért a szakasz azt is rögzíti, hogy a Költségvetési Tanács véleményt mondhat, illetve – összhangban a Kormány negyedéves adósságcsökkentési szabály teljesülését vizsgáló kötelezettségével – negyedévente véleményt mond a költségvetés tervezésével, végrehajtásával, a közpénzek felhasználásával kapcsolatos bármely kérdésről is. A Költségvetési Tanács döntéseit a tagjai részvételével megtartott ülésen hozza, amelyek – elkerülendő az esetleges indokolatlan nyomásgyakorlást – nem nyilvánosak. A szakasz csak az ülések összehívására, napirendjének megállapítására, vezetésére vonatkozó alapvető szabályokat állapítja meg, a részleteket a Költségvetési Tanács saját maga, a belső ügyrendjében szabályozhatja. A törvényi szabályok közül kiemелendő, hogy a Költségvetési Tanács tagjai nem helyettesíthetők, az üléseken képviseletnek nincs helye. (Kivételt képez, ha az elnök az ülés összehívásával, vezetésével egy másik tagot megbíz.) A Költségvetési Tanács határozatképességéhez legalább két tag jelenléte szükséges, döntéseihez minden esetben legalább két tag azonos szavazatára van szükség. A tervezett szabályok biztosítják, hogy olyan esetben is működőképes tudjon lenni a Költségvetési Tanács, amikor valamely tag átmenetileg vagy tartósabban nem tud részt venni az üléseken. A rendelkezések kizárják ugyanakkor, hogy a Költségvetési Tanács döntései egyszemélyesek legyenek. A nyilvánosságot szolgálja, hogy az eddigi előírásokkal összhangban a szakasz előírja a Költségvetési Tanács döntéseinek közzétételét az Országgyűlés honlapján.

A 22- 23. §-hoz

A 22. és a 23. szakasz a Költségvetési Tanács eljárását szabályozza a központi költségvetésről szóló törvény elfogadása során az Alaptörvény 44. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy a Költségvetési Tanács közreműködik a központi költségvetés

elkészítésében. A közreműködés a Költségvetési Tanács jellegére tekintettel gyakorlati szempontból előzetes véleményezési jog biztosítása formájában nyilvánulhat meg. A szakasz előírása alapján a Kormány a költségvetési törvény tervezetét megküldi a Költségvetési Tanácsnak, amely azt elsősorban az Alaptörvény 36. cikk (4)–(6) bekezdésében foglaltak teljesülése szempontjából vizsgálja, azonban véleményében egyéb észrevételeket is tehet. A Költségvetési Tanács véleményének közlésére tíz nap áll rendelkezésére, a Kormány csak ezt követően – a vélemény ismeretében – nyújthatja be a költségvetési törvényjavaslatot az Országgyűlésnek.

Az Alaptörvény 44. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes jóváhagyási jog gyakorlása szempontjából kulcskérdés, hogy azt a Költségvetési Tanács milyen időpontban gyakorolhatja. A szakasz a költségvetési törvényjavaslat jelenlegi tárgyalási ütemezéséből indul ki. Az Alaptörvény értelmében a törvényjavaslat elfogadásához szükséges a Költségvetési Tanács jóváhagyása, ezt tehát egy olyan időpontban kell számára biztosítani, amikor már ismertek a törvényjavaslat és az ahhoz benyújtott és elfogadott módosító indítványok, azonban a jóváhagyás esetleges megtagadása esetén még elegendő idő áll rendelkezésre a szükséges változtatások átvezetésére. A szakasz ezért az egyetértési jog gyakorlását a törvényjavaslat első tárgyalási ütemének lezárása előtti időpontban, a benyújtott (kapcsolódó) módosító indítványokról történő szavazást követően biztosítja, a főösszegekről történő – november 30-ai határidejű – határozathozatal előtt. A konkrét időpontot az Országgyűlés elnöke állapítja meg a törvényjavaslat ütemezéséhez igazodóan, az azonban nem lehet kevesebb három napnál.

A Költségvetési Tanács egyetértésének megadását megtagadhatja az Alaptörvényben előírt államadósság-követelmény meg nem tartása esetén. A főösszegek elfogadása után az egyetértési jog gyakorlása már nem szükséges, mivel ebben a szakaszban (a vita újbóli megnyitásakor) a költségvetés főösszegei már nem változhatnak.

Ha a Tanács az előzetes hozzájárulás megadását megtagadja, az Országgyűlés Költségvetési bizottsága módosító indítványt készít, amely valamely korábban már megszavazott módosító indítvánnyal érintett törvényi rész megváltoztatását, újbóli megállapítását is tartalmazhatja, mivel a módosító indítványok tárgyalása során esetleg megbomló adósság-cél újbóli helyreállítása csak így biztosítható. A módosító indítvány tervezetét a Tanács megvizsgálja, és dönt arról, hogy – annak elfogadásától függően – a törvényjavaslat elfogadásához szükséges előzetes hozzájárulását megadja-e. Természetesen a Tanács az előzetes hozzájárulását ebben az esetben is csak akkor tagadhatja meg, ha a módosító indítvány tervezete nem alkalmas arra, hogy az Alaptörvény 36. cikk (4)–(6) bekezdésében foglaltakat biztosítsa.

A Költségvetési bizottság a módosító indítvány benyújtásáról a Költségvetési Tanács egyetértése esetén szavaz (ebben a rendszerben tehát a bizottság a módosító indítványról kétszer szavaz: egyszer a Költségvetési Tanácsnak történő megküldéséről, majd a Költségvetési Tanács támogatása esetén az Országgyűlés elé történő benyújtásáról). Ha a Költségvetési Tanács az indítvány ismeretében sem ért egyet a törvényjavaslat elfogadásával, új módosító indítványt kell készíteni, és az előbbieket szerint azt a Költségvetési Tanáccsal egyeztetni.

Az Országgyűlés a központi költségvetés fejezeteinek bevételi és kiadási főösszegéről, továbbá a költségvetési hiány (többlet) mértékéről azt követően hozhat határozatot, hogy a Költségvetési Tanács a költségvetési törvényjavaslat elfogadásához szükséges előzetes hozzájárulását eredetileg vagy a Költségvetési bizottság által készített módosító indítvány

elfogadásától függően megadta, továbbá – utóbbi esetben – a Költségvetési bizottság módosító indítványát az Országgyűlés megszavazta.

A 24. §-hoz

Az Alaptörvény 44. cikk (3) bekezdése céljának az felel meg, és az adósságkorlát betartása csak abban az esetben kontrollálható, ha a Tanács a költségvetési év során végig figyelemmel kíséri az adósságcél megtartását. Ezért a szakasz előírja, hogy a költségvetési törvény olyan módosításához is szükséges a Tanács egyetértése, amely a megszavazott módosító indítványokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege alapján megváltoztatja a központi költségvetés főösszegeit és a hiány mértékét.

A költségvetési törvény módosítására irányuló törvényjavaslatok tárgyalása – eltérően a költségvetési törvény tárgyalásától – „egykörös”, azaz esetükben nincs közbenső – a főösszegekről történő – szavazás, amelyet követően ismételten megnyílik a részletes vita. Ezért a tanácsi egyetértés megadására is az előző §-tól eltérő időpontot állapít meg a szakasz. A rendelkezések értelmében erre a záróvita (ha nem nyújtottak be módosító indítványt, az általános vita, ha az Országgyűlés egyetlen módosító javaslatot sem szavazott meg, a módosító javaslatokról való szavazás) lezárását követően, a zárószavazás előtt kell sort keríteni. A vélemény megadására rendelkezésre álló határidőt az Országgyűlés elnöke állapítja meg. A további eljárás a 6. §-hoz hasonlóan zajlik, ennek megfelelően a zárószavazás azt követően tartható meg, hogy a Tanács azonnal megadta hozzájárulását, vagy az Országgyűlés a záróvita ismételt megnyitásával egy olyan, a Költségvetési bizottság által készített módosító indítványt fogadott el, amely megszavazásától függően a Tanács nyilatkozott az előzetes hozzájárulása megadásáról.

A 25-36. §-hoz

Az Alaptörvény 40. cikke alapján a közteherviselés alapvető szabályait sarkalatos törvényben kell meghatározni. Ez alapján az adózás legfőbb elvei a következők: a kiszámíthatóság, stabilitás, versenyképesség, semlegesség, egyszerűség, átláthatóság, tervezhetőség, megtérülés, időben csökkenő centralizáció.

A 26. szakasz meghatározza a fizetési kötelezettséget előíró jogszabályok hierarchiáját. Ez alapján az adójogforrási hierarchia rögzíti az uniós és a nemzetközi jog elsőbbségét. Adókötelezettséget főszabály szerint kizárólag törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben lehet előírni, a fizetésre kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmények, mentességek körét és mértékét. A főszabálytól eltérően – törvény felhatalmazása alapján – Kormányrendeletben lehet előírni pótlékot, illetve bírságot, ideértve a fizetésre kötelezettek körét, a mentességeket a kedvezmények, mentességek körét és mértékét. Kormányrendeletben lehet megállapítani a fizetési kötelezettség egyéb részletszabályait, ha törvény másként nem rendelkezik. Igazgatási szolgáltatási díjat, pótdíjat – törvény felhatalmazása alapján – a miniszter rendeletben – az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével – állapíthat meg. A fentiek kimondásával a tárcák rendeletalkotási joga és a széttagozott rendszer szűkítésre kerül.

A törvényjavaslat meghatározza a fizetésre kötelezettek körét és a kötelezettségeik fajtáit. A fizetési jogcímekek alaptörvényben való felsorolásával más típusú fizetési kötelezettség nem vezethető be. Az általános szabályok által előírt fizetési kötelezettséghez képest nem adható visszamenőlegesen olyan kedvezmény vagy mentesség, amely az általános szabályok szerinti

kötelezettség teljesítést utólagosan csökkenti vagy elengedi. A törvényjavaslat kizárja az amnesztia jövőbeni lehetőségét.

A törvényjavaslat rögzíti az adójogszabályok elfogadásával kapcsolatos időbeli korlátokat. Adókötelezettség csak önálló jogszabályban, vagy csak kizárólag adózást érintő jogszabályokkal közösen szabályozható (átláthatóság). Új adónem bevezetése esetén hatálybalépés előtt minimum 180 nappal ki kell hirdetni a kiszámíthatóság és stabilitás érdekében. A kiszámíthatóság mellett meg kell őrizni a rugalmasság képességét is ahhoz, hogy a Kormány az adórendszerben végrehajtott módosításokkal gyorsan tudjon reagálni meghatározott körülmények kialakulására. Így rendelkezni kell azokról a különleges helyzetekről, mint a recesszió, amikor el lehet térni a fenti időkorláttól. Adózókra terhes módosítás esetén minimum 60 nappal a hatálybalépés előtt ki kell hirdetni. Kormányrendeletben megállapított díj esetében a hatályba lépés előtt 30 nappal kell kihirdetni a rendeletet. A fizetési kötelezettséget megállapító, a fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhére növelő, a kedvezményeket (mentességeket) megszüntető vagy korlátozó törvénynek minden adóév első napján kell hatályba lépnie (évközi módosítás kizárása). A törvény kizárja a visszamenőleges hatály alkalmazását.

A törvényjavaslat meghatározza, hogy a személyi jövedelemadó és a vállalkozásokat a gazdálkodókat terhelő nyereségadó a jövedelem illetve az adóalap összegétől függetlenül egységesen kell megállapítani. Továbbá azt is kimondja, hogy a személyi jövedelemadóban érvényesíteni kell a gyermekvállalás költségeit családi kedvezmény formájában, és garanciális jelleggel meghatározza, hogy annak mértéke nem lehet kevesebb, mint az előző adóévben érvényesíthető kedvezmény.

A 37-40. §-hoz

A törvényjavaslat 37-40. §-ai lefektetik a nyugdíjrendszer főbb alapelveit. Az állami nyugdíjrendszer célja, hogy időskor és közeli hozzátartozó halála esetén a jövedelembiztonságot megalapozza. Az állami nyugdíjrendszerben az ellátási jogosultság a nyugdíjjárulék-fizetésén alapul. Az állam garantálja az állami nyugdíjak kifizetését. A javaslat kimondja, hogy a nyugdíjak reálértékét biztosítani kell. Az állami nyugdíjak kifizetésének fedezetét a Nyugdíjbiztosítási Alap biztosítja, amelynek a bevételeit is meghatározza. Lehetőséget teremt kiegészítő nyugdíjintézmények működtetésére.

A 41. §-hoz

A felhatalmazó rendelkezések között felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg e törvény alkalmazása szempontjából az önkormányzatra, a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetekre és az ÁKK Zrt-re vonatkozó részletszabályokat. Felhatalmazást kap az adópolitikáért felelős miniszter, hogy rendeletben határozzon meg e törvénytől eltérő eljárási szabályokat rendkívüli esemény, elemi csapás esetén.

A 42-43. §-hoz

A törvény hatálybalépésének időpontja az Alaptörvény hatálybalépéséhez igazodik három kivétellel. A személyi jövedelemadó és a társasági adó egységes adókulcsa, valamint az adósságsökkentési szabály csak egy átmeneti időszakot követően később lép hatályba. Az átmeneti szabály szerint az adósságsökkentési szabály először a 2016. évre vonatkozó

költségvetés készítésénél kerülne alkalmazásra. Az átmenti időszak alatt a hatályos 2011 tavaszi konvergencia programban a Kormány által rögzített hiányszámok szerint kell tervezni a költségvetést az adósságráta csökkenésének biztosítása érdekében.

A 44. §-hoz

Az Alaptörvény hatálybalépésével összefüggésben jogszabály-szerkesztési követelményként jelenik meg az ún. sarkalatossági záradék, amelynek rendeltetése, hogy egyértelműen megjelenítse, hogy a törvény mely rendelkezései tartoznak a sarkalatos törvénnyel szabályozandó tárgykörök közé.

A 45. §-hoz

A Költségvetési Tanács feladatait e törvény, a központi költségvetés egyenlegkövetelményeit a fentiek szerint módosított államháztartási törvény szabályozza. Indokolt ezért a kiüresedett takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről szóló 2008. évi LXXV. törvény hatályon kívül helyezése. Hasonló okokból szükséges hatályon kívül helyezni az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 134. § (5) bekezdését, a devizakorlátozások megszüntetéséről, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2001. évi XCIII. törvény 1. § (1) és (2) bekezdését, és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. § (2) bekezdését.